

# Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

2017-10-06

## Folkparksskolan i Norrköping läsåret 2017/2018



Reviderad 2017-08-21

# Innehållsförteckning

Folkparksskolan	3
Lagar och styrdokument	
Definitioner och begrepp	4
Diskrimineringslagen och diskriminering	
Ansvarsfördelning	5
Förebyggande arbete	6
Delaktighet och inflytande	7
Fortsatt arbete	8
Mål och åtgärder för läsåret 2016/2017	9
Skolstart och läsårsslut	
Arbetsgång kränkande behandling och trakasserier	

## Folkparksskolan

Folkparksskolan består under läsåret 2017/2018 av förskoleklass-år 3, samt fritidshem. Då det i fortsättningen står skola, innefattas även fritidshemmets verksamhet, eftersom vår grundtanke är ”hela barnet-hela dagen”.

Folkparksskolans vision är en skola som kännetecknas av öppenhet och tolerans, fri från alla former av kränkningar och trakasserier.

Folkparksskolans ledord är:

- Trygghet
- Vi-känsla
- Glädje
- Lärande

## Lagar och styrdokument

Enligt diskrimineringslagen och skollagen ska skolan årligen utarbeta en likabehandlingsplan och en plan mot kränkande behandling. Planerna kan sammanföras till en, så länge innehållet uppfyller lagarnas krav. Folkparksskolan har valt att utarbeta en gemensam plan.

### *Diskrimineringslagen*

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktions-nedsättning, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §).

### *Skollagen*

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldiga att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 §).

### *Läroplan för grundskolan (Lgr 11)*

Skolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

## Definitioner och begrepp

När det kommer till skolans kännedom att en elev eller skolpersonal upplever sig kränkt eller trakasserad ska åtgärder vidtas. Kränkning och trakasserier kan äga rum mellan elev och elev, mellan elev och skolpersonal eller mellan skolpersonal och skolpersonal. Folkparksskolan utgår från följande definitioner i arbetet mot kränkningar och för likabehandling.

### *Diskriminering*

Diskriminering avses när elev eller skolpersonal behandlas sämre än andra och att missgynnandet har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

1. *Etnisk tillhörighet*: en grupp med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
2. *Kön*: flicka eller pojke.
3. *Religion och annan trosuppfattning*: uppfattningar som har samband med religiös åskådning.
4. *Sexuell läggning*: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell.
5. *Funktionsnedsättning*: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar.
6. *Könsöverskridande identitet eller uttryck*: att genom sin klädsel eller sitt sätt visa tillhörighet till det andra könet.
7. *Ålder*: Elever eller skolpersonal får inte diskrimineras på grund av ålder.

### **Enligt Diskrimineringslagen kan diskriminering ske på något av följande sätt:**

*Direkt diskriminering*: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än hur någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med någon av de sju nämnda diskrimineringsgrunderna.

*Indirekt diskriminering*: att någon missgynnas genom tillämpning av till synes neutrala ordningsregler, bestämmelser, eller kriterium men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön.

*Trakasserier*; ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

*Sexuella trakasserier*: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

*Instruktioner att diskriminera:* order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i nummer 1-4 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

#### *Trakasserier och kränkande behandling*

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet och som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna. Kränkande behandling är ett uppträdande gentemot en person som kränker dennes värdighet men som inte är diskriminering och som inte har något samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan vara en eller flera personer som utför kränkningen och den kan riktas mot en eller flera personer.

Mobbning är det när någon blir kränkt vid upprepade tillfällen, under en viss tid och att det råder obalans i makt mellan den som mobbar och den som blir utsatt. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier och kränkande behandling.

Det kan ske på något av följande sätt:

- *Fysiskt* (att t.ex. bli utsatt för slag eller knuffar)
- *Verbalt* (hot, svordomar, öknamn, att t.ex. bli kallad för hora eller svartskalle)
- *Psykosocialt* (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning eller elaka blickar)
- *Text och bildburet* (att bli utsatt via sms/mms, sociala medier, skriva och skicka elaka lappar eller bilder via handskrift).

#### **Ansvarsfördelning**

- Rektorn ansvarar för skolans övergripande trygghetsarbete.
- EHT består av rektor, kurator, logoped, skolsköterska och skolpersonal med specialpedagogisk kompetens. EHT har ett särskilt ansvar för att utveckla, följa upp och utvärdera likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling.
- Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling revideras årligen inför nytt läsår. Rektor ansvarar.
- All personal på skolan är ansvariga för att skolans likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling efterföljs.
- Vi kommer från och med hösterminen-17 ha ett Trygghetsteam på skolan som samordnas och leds av skolans kurator. När detta skrivs är det inte helt klart vilka som ska ingå i teamet.

## Förebyggande arbete

Personal på Folkparksskolan medvetandegörs om faran i oavsiktlig diskriminering både på organisations- och gruppnivå t.ex. genom regler, grupperingar, schemaläggningar mm.

I klasserna arbetar vi med att bygga relationer, få vi-känsla, skapa trygghet och få en god självbild. Alla klasser kommer som ett led i detta under läsåret att varje vecka arbeta med övningar från boken ”Gruppen som grogrund” skriven av Gunilla O. Wahlström. För att ytterligare förstärka ett positivt klassklimat synliggör pedagogerna med bl.a. bild och samtal för eleverna positiva exempel på bra lekstrategier och lärande där eleven utmanat sig själv. Vi lyfter frågeställningar och diskuterar olika människors lika värde.

Skolan har en gemensamhetsdag i början av höstterminen där alla elever delas in i olika grupper och gör samarbetsövningar för att stärka vi-känslan på skolan. I Förskoleklassen och i år två bjuds barn och föräldrar in till ett ”Kulturkafé” under året där alla bidrar med kaffebröd från olika länder.

Minst en pedagog från varje avdelning är ute på elevernas raster och likaså en halvtimme innan skolan börjar. Rastpedagogen använder en gul väst och vänder sig aktivt till eleverna under rasterna. Vid behov är det fler pedagoger ute. En av skolans fritidspedagoger erbjuder rastaktiviteter till alla elever under lunchtiden fyra dagar i veckan.

På skolan finns en kamratstödgrupp som består av två elever från fk-3. Ansvarig för kamratstödgruppen är skolans kurator. Gruppen träffas regelbundet och diskuterar vi-känslan på skolan.

På skolan finns en brevlåda som är placerad utanför skolsköterskans/kurators rum och en vid en entré till matsalen där alla barn anonymt kan skriva ner något som har inträffat på skolan. Kuratorn tar sedan upp inkomna ärenden i EHT.

På Folkparksskolan lägger vi stor vikt vid de nätverkskartläggningar som genomförs en gång per termin. Kartläggningarna syftar till att belysa elevernas relationer i skolan. Eleven får möjlighet att namnge de tre viktigaste kamraterna och en för eleven viktig vuxen person i skolan. Resultatet ligger till grund för hur vi arbetar vidare kring enskild elev och elevgrupper. Varje läsår genomförs också fyra rastutvärderingar vilka bidrar till en kunskap om elevernas situation på raster och en kunskap om vilka områden som behöver förbättras.

På Folkparksskolan har vi varje läsår ett tema rörande olika former av kränkande behandling eller trakasserier. Tanken är att dessa teman ska rulla på en period av fyra år.

- **År 1.** *Etnisk tillhörighet*
- **År 2.** *Sexuell läggning*
- **År 3.** *Funktionsnedsättning*
- **År 4.** *Mobbning*

Under läsåret 2017/2018 kommer personalen att få gemensam information inför aktuellt tema och temadag. Mobbning är detta läsårs tema.

## **Delaktighet och inflytande**

Vid höstterminens start får all skolpersonal information om likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling. Arbetslagen har ansvar för att arbeta mot målen som är uppsatta för läsåret. På föräldramöten ges möjlighet att diskutera innehållet i planen. Alla föräldrar erbjuds en utskrift och informeras också om att den finns tillgänglig på skolans hemsida.

I början på höstterminen arbetar varje klass och fritidshemmet för att synliggöra likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling utifrån ett elevperspektiv med konkreta exempel.

På Folkparksskolan arbetar vi med klassråd i respektive grupp. Syftet med dessa är att barnen tränas i demokratisk process och att barnen kan lyfta, påverka och få för dem viktiga förslag diskuterade och genomförda. Vid varje termins slut åskådliggörs för eleverna vilka beslut som fattats och genomförts.

Elevhälsoteamet arbetar med utvärdering av likabehandlingsplanen och skriver ett förslag till ny plan. På uppstartsdagen varje år får all personal information och möjlighet att diskutera och påverka.

Föräldrarna får information om Likabehandlingsplanen på föräldramöte under höstterminen. På följande skolråd bjuds föräldrarna in för att kunna ge ytterligare synpunkter. Planen läggs även ut på skolans hemsida och anslås i varje klassrum. Eleverna görs delaktiga i likabehandlingsplanen genom temadagar och skolans förebyggande arbete. Föräldrarna kan följa temaarbetet på skolan via Folkparksskolans blogg. Varje arbetslag ansvarar för att eleverna utvärderar arbetet med likabehandlingsplanens tema direkt efter avslutat tema. Elevernas utvärderingar samt åsikter från föräldrarna ligger till grund för Elevhälsoteamets fortsatta arbete.

Under höstterminen får alla föräldrar och elever möjlighet att besvara en enkät där frågor om elevernas skolsituation ur flera perspektiv besvaras men även utrymme för övriga kommentarer ges.

Personalgruppen kommer under hösten 2017 läsa och diskutera Lars H Gustafssons bok "Elevhälsa börjar i klassrummet". Två pedagoger deltar i kommunens utbildning till NP-pedagoger (Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) för att sedan sprida nya kunskaper till skolans personal.

*Resultat av rastutvärdering, nätverkskartor och anmälningar till rektor utifrån diskrimineringsgrunderna.*

**Nätverkskartorna:** Målet att alla elever ska ha minst en vuxen som de känner förtroende för och kan vända sig till i alla situationer har inte nåtts. Resultat från nätverkskartor visar att 5 elever på skolan säger sig inte ha någon etablerad vuxenkontakt (våren 2017).

**Rastutvärdering:** Målet att alla elever ska ha något att göra på sin rast har inte uppnåtts. Av skolans 153 elever har 134 elever svarat på den senaste enkäten. Av dessa 134 elever svarar 7 elever att de inte haft något att göra och 4 elever svarar att de ibland inte har något att göra. Resultatet har förbättrats sedan förra läsåret.

**Anmälan till rektor:** Under läsåret 2016/17 har det kommit in 8 kränkingsrapporter. Målet att minska antalet kränkningar av olika slag har uppnåtts då det förra läsåret kom in 22 kränkingsrapporter till rektor.

## **Fortsatt arbete**

Vi fortsätter arbetet med att alla elever ska ha minst en vuxen som de känner förtroende för och kan vända sig till i alla situationer. Genom att känna trygghet ökar lusten att lära. Nätverkskartorna hjälper oss att identifiera vilka elever vi behöver knyta an till bättre.

Utifrån rastutvärderingen som gjorts är bedömningen att ett fortsatt behov föreligger av att arbeta för att alla elever ska ha något att göra på rasten. Känslan av gemenskap ökar lusten att lära. Under läsåret kommer det att genomföras fyra rastutvärderingar. Det är också viktigt att göra analys av rastutvärderingen för att kunna hjälpa till och möta upp. Ibland ger även analysen en mer nyanserad bild, exempelvis att eleven inte hade något att göra på just den rasten den dagen.



Vi fortsätter arbetet med att skriva kränkingsrapporter när det uppstår en kränkning. En analys av kränkingsarbetet skulle kunna visa att det sker färre kränkningar på skolan. Vi tänker ändå att personalen kan behöva fördjupad kunskap om hur problemen uppstår, hur de ska åtgärdas och när en kränkingsrapport ska skrivas.

## **Mål och åtgärder för läsåret 2017/2018**

**Mål:** Att alla elever på Folkparksskolan ska ha minst en vuxen som de känner förtroende för och kan vända sig till i alla situationer. Utvärderas på följande sätt: Genom nätverkskartor i oktober 2017 samt februari 2018. Ansvar: Rektor

**Mål:** Målet är att alla elever ska ha något att göra på sin rast. Pedagogen kan välja hur hon aktivt kan förhålla sig till leken, och pendla mellan att närgranska leken, understödja den med hjälp av kommentarer och rekvisita, eller delta som medlekare eller lekledare. Utvärderas på följande sätt: Genom rastutvärderingar vecka 39 och 47 under 2017 samt vecka 7 och 18 under 2018. Ansvar: Rektor

## **Skolstart och läsårsslut**

På Folkparksskolan startar det nya läsåret med en gemensam uppstart för alla elever på skolgården.

Eftersom skolan ska vara öppen och tillgänglig för alla, konfessionsfri, har Folkparksskolan valt att förlägga julavslutningen utomhus i Lejongropen istället för i kyrkan.

Vid skolavslutningen på sommaren samlas först alla elever på varje avdelning och därefter fikar alla föräldrar, elever och personal i parken. Avslutningsvis samlas alla i kyrkan då skolavslutningen inte infaller vid någon religiös högtid.

## **Arbetsgång vid misstanke om kränkande behandling och trakasserier**

När skolan får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling har all personal skyldighet att anmäla till Rektor. Rektor beslutar huruvida en utredning skall inledas enligt de riktlinjer som finns i kommunen. Vid vardagliga konflikter och bråk utreder i första hand berörda vuxna och eleven konflikten på plats. Rektor rapporterar sedan inkomna anmälningar till huvudman. Händelsen tas upp i Elevhälsoteamet på skolan. I Elevhälsoteamet ingår rektor, kurator, skolsköterska och personal med specialpedagogisk kompetens. Vid behov tar Trygghetsteamet över ärenden.

EHT medverkar vid behov och mobbningsärenden enligt följande:

1. Två personer ur Elevhälsoteamet samtalar med den elev som är utsatt. Samtalet dokumenteras.
2. Kom överens med mentor om när de som kränkt eller trakasserat ska hämtas. Ingen förvarning får ges. Samtalen dokumenteras.
3. Alla samtalen ska ske i följd så att eleverna ej kan tala med varandra.
4. Den som har fört samtalen kontaktar vårdnadshavarna till samtliga elever om ingen annan överenskommelse görs.
5. Uppföljning av samtalen görs inom ca en vecka. Samtalen dokumenteras. Uppföljning med vårdnadshavarna. Samtalen dokumenteras.
6. Om kränkningarna eller trakasserier upphört bekräftas detta av elev och vårdnadshavare genom underskrift eller via mail när THT återkopplar. Dokumentation skickas till huvudman samt arkiveras på skolan.
7. Om kränkningar eller trakasserier inte upphört fattar rektor beslut om ytterligare åtgärder.

Om en vuxen kränkt eller trakasserat en elev håller rektor i de samtal som följer samt anmäler till huvudman och dokumenterar de åtgärder som genomförs.